

A doua locuință protejată a fost deschisă la Bălți

A doua locuință protejată pentru persoane cu probleme de sănătate mintală a fost deschisă, vineri, 27 mai, în municipiul Bălți, de Asociația SOMATO.

Este vorba de o casă la curte, situată în orașul Bălți pe strada „31 august”, 127, având suprafața totală de circa 40 m.p. Imobilul (trei camere locative, sufragerie, baie) este mobilat și dispune de toate condițiile pentru un trai decent. În această casă vor locui cinci bărbați cu probleme de sănătate mintală. Locuințele protejate sunt un serviciu al Centrului de Sănătate Mintală SOMATO din Bălți.

Președinta Asociației SOMATO, Jana Chihai, a spus că prin deschiderea celei de-a doua locuințe protejate la Bălți s-a mai făcut un pas important în direcția oferi șanselor egale la un trai independent în comunitate pentru persoanele cu probleme de sănătate mintală.

„Prin acest serviciu, lansat în premieră pe țară, conferim o altă dimensiune acțiunilor de promovare a incluziunii sociale și dezinstituționalizării persoanelor cu nevoi speciale”, a spus Jana Chihai.

Directoarea Centrului de Sănătate Mintală SOMATO, Corina Popa, a spus că cei cinci locatari vor trăi o viață independentă în locuința respectivă.

„Ei vor avea un loc de muncă, își vor plăti singuri facturile pentru comodități, își vor prepara bucatele și vor primi oaspeți. Viața celor cinci locatari însă va fi monitorizată de specialiștii noștri”, a menționat Corina Popa.

Asociația SOMATO urmează să deschidă până în toamna anului curent alte două locuințe protejate la Bălți – un apartament la bloc și o casă la curte. În total vor fi deschise patru locuințe protejate. Locuințele protejate sunt deschise în cadrul unui proiect derulat de „Global Initiative Hilversum” (Olanda) și Asociația SOMATO (Bălți) cu suportul financiar al Delegației Uniunii Europene la Chișinău, „Mental Health Initiative Open Societe Institute” (Ungaria și Olanda). Un alt partener în proiect este Primăria municipiului Bălți.

Prima locuință protejată a fost deschisă la Bălți (regiunea centrală a orașului) de Asociația SOMATO la 17 februarie a.c. În ea locuiesc acum două femeie cu probleme de sănătate mintală. / SOMATO-info, 27.05.2011

Odihnă și instruire la Nistru

Circa șaiszeci de beneficiari ai Centrului de Sănătate Mintală „Somato” și Centrului de zi pentru copii și tineri cu dizabilități mixte severe „Danko” din Bălți, părinți ai beneficiarilor și angajați ai centrelor respective s-au odihnit, în perioada 9-12 iunie a.c., la baza de odihnă „Lux” din Vadul lui Vodă. Ei au participat în paralel la un program de instruire.

Potrivit directoarei Centrului „Somato”, Corina Popa, cele 60 de persoane, dintre care șase angajați ai celor două centre, au fost antrenate într-un program care a îmbinat odihna cu instruirea. Agenda a prevăzut, printre altele, traininguri cu părinții beneficiarilor, activități de agrement pentru beneficiari.

„In cadrul trainingurilor ne-am propus să aprofundăm cunoștințele părinților beneficiarilor în

materie de intervenții comportamentale la copii și maturi cu deficiențe mintale; procedee de comunicare cu persoanele cu probleme de sănătate mintală, și depășirea stărilor conflictuale de către beneficiari”, a spus Corina Popa.

Tatiana, mama lui Lucian – un beneficiar al Centrului „Danko” – a spus că asemenea programe sunt utile atât pentru copii, cât și pentru părinți.

„Acestea favorizează integrarea copiilor noștri în comunitate, copiii se distrează și se odihnesc, iar noi, părinții avem posibilitate să facem schimb de experiență, să învățăm lucruri noi, dar și să ne odihnim activ alături de copiii noștri”, a spus Tatiana.

Aliona, o beneficiară a Centrului „Somato”, a exprimat opiniile beneficiarilor, potrivit cărora programul organizat în Vadul lui Vodă a fost unul reușit.

„Mie îmi place aici pentru că este interesant și vesel. Am văzut Nistrul și ne-am bronzat pe plajă. Mi-ar place să mai venim și la anul”, a spus Aliona.

Din cele 60 de persoane care au beneficiat de acest program 24 au fost beneficiarii Centrului „Somato”, iar 13 de la Centrul „Danko”. Restul participanților la program au fost părinții beneficiari și șase angajați ai celor două centre.

Odihna și programul de instruire din Vadul lui Vodă pentru beneficiarii celor două centre din Bălți au fost organizate de Asociația „Somato” în cadrul proiectului „Șanse egale pentru traiul în comunitate”, susținut financiar de Ambasada Finlandei. // *SOMATO-info, 14.06.2011.*

„Granițe comune. Soluții comune”

Asociația PARTENER – Grupul de Inițiativă pentru Dezvoltare Locală Iași (România), împreună cu Asociația SOMATO din Bălți, Asociația „Alianța Între Generații” din Fălești (Republica Moldova), Asociația HELICOMED și Asociația de prietenie Romania-Ucraina (din România) derulează proiectul Inițiative de cooperare transfrontalieră privind sănătatea mintală a adolescenților din zona de graniță Romania-Republica Moldova.

Proiectul, lansat la 21 aprilie a.c., cu durata de 18 luni, se derulează în cadrul Programului Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova 2007-2013, program finanțat de Uniunea Europeană. Proiectul vizează județele Iași, Botoșani și Vaslui (România) și municipiul Bălți, raioanele Fălești, Edineț, Ungheni și Leova din Republica Moldova.

Obiectivul general al proiectului este de a contribui la dezvoltarea și promovarea sănătății mintale pentru adolescenții și tinerii din zona de graniță România-Republica Moldova, bazate pe creșterea rolului societății civile și a comunității locale. Proiectul sprijină cooperarea transfrontalieră prin schimburi de experiență, transfer și valorizarea de bune practici între profesioniști și organizații active în domeniul sănătății mintale, de pe ambele părți ale graniței.

În cadrul proiectului, 1250 de tineri cu vârste cuprinse între 13-18 ani, din zona menționată, vor participa la acțiuni de informare și instruire în domeniul sănătății mintale care vor genera o mai bună adaptare psiho-socială, reducerea problemelor de învățare, a problemelor de comportament, a agresivității, o stare mintală generală bună, etc. Printre beneficiarii proiectului se vor număra și 60 de profesori, 20 medici școlari, zece asistenți medicali școlari, zece psihologi școlari, 20 de ONG-uri cu activități în domeniul social și al sănătății mintale, patru administrații locale, etc.

Valoarea totală a proiectului este de 165.931 euro, din această sumă 148.923,07 euro, reprezintă fonduri nerambursabile oferite de Uniunea Europeană.

Programul Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova 2007-2013 este finanțat de Uniunea Europeană prin intermediul Instrumentului European de Vecinătate și Parteneriat și co-finanțat de statele participante în program. // *SOMATO-info*, 22.06.2011

Program de integrare la Internatul din Brănzei

La 1 august a.c. va începe derularea unui proiect de trei ani ce-și propune susținerea și integrarea socio-profesională a peste 300 de beneficiari ai Internatului psihoneurologic din satul Brănzei, raionul Edineț. Programul va fi derulat de „Pro Mente upper” (Austria), Asociația regională de educare a adulților Suceava (România) și Asociația regională de educare a adulților „Prutul de Sus” din Moldova.

Despre acțiunile care urmează a fi realizate și obiectivele proiectului s-a discutat la 23 iunie la Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei. La discuții au participat ministra Valentina Buliga, Tomislav Zuljevic Salamon, coordonator european programe și proiecte „Pro Mente upper”, Petru Vasile Gafiuc, președinte AREAS, și Vlada Ceban, președinte AREAP.

În cadrul discuțiilor, Buliga a menționat despre importanța incluziunii sociale a beneficiarilor celor patru instituții rezidențiale pentru persoane cu deficiențe mintale și educarea lor profesională.

„Incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități și formarea profesională a acestora constituie unul dintre obiectivele ministerului. Suntem interesați și susținem inițierea acestor programe pentru beneficiarii instituțiilor subordonate și sperăm în extinderea acestei experiențe și în celelalte internate psihoneurologice”, a spus Valentina Buliga.

Tomislav Zuljevic Salamon a specificat că proiectul va fi implementat pe parcursul a trei ani și urmează să dezvolte un program de integrare socio-profesională a beneficiarilor Internatului Psihoneurologic din satul Brănzei, precum și va fi inaugurat un centru de zi pentru promovarea formării profesionale și educației adulților cu dizabilități.

Internatul psihoneurologic din Brănzei este subordonat Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei. // *SOMATO-info*, 26.06.2011

Blamați cu epilepsie

În Republica Moldova, sute de epileptici sunt internați pentru tratament la Spitalul clinic de Psihiatrie, deși nu prezintă nici o dereglare de comportament. Practica a fost moștenită din perioada sovietică, iar medicii psihiatri moldoveni susțin că epilepsia ar fi o afecțiune mintală incurabilă, în timp ce experții de la Organizația Mondială a Sănătății spun că este una neurologică ce poate fi tratată.

„Însăși epilepsia presupune prezența tulburărilor mintale. În funcție de numărul acceselor și de durata maladiei, ea duce la degradarea persoanei. Pot apărea tulburări de conștiință, psihoze, irascibilitate, deficiențe de memorie. Acești bolnavi nu-și mai pot controla emoțiile. Ei prezintă pericol pentru societate și pentru ei înșiși”, spune, citat de „Adevărul”, Valentin Oprea, conferențiar, vicedirectorul Spitalului de Psihiatrie.

„Pacientul nu are dereglări psihice și n-are ce căuta la spitalul de psihiatrie. Este o reminiscență a sistemului medical sovietic. Epilepticul este, de fapt, un om sănătos la cap”, este de părere Stanislav Groppa, specialist principal în epileptologie și președintele Ligii de combatere a epilepsiei din Republica Moldova.

De-a lungul anilor, după cum scrie „Adevărul”, din cauza greșelilor de la Psihiatrie au avut de suferit mai mulți pacienți. Unii bolnavi chiar au ajuns să creadă că au boli mintale, considerând convulsiile epileptice afecțiuni psihice.

Potrivit Organizației Mondiale a Sănătății, epilepsia este de natură neurologică. Conform statisticilor, 30% din oameni au un acces de epilepsie o dată în viață, iar experții spun că maladia nu stă în calea unei vieți normale.

În Republica Moldova există circa nouă mii de epileptici.

Epilepsia se manifestă prin crize convulsive, produse de descărcări electrice la nivelul celulelor creierului. În timpul acestora, bolnavul se află în stare de inconștiență, pierzând controlul asupra mișcărilor, vorbirii și vederii. La apariția primelor simptome ale bolii, medicii de familie îi trimit pe pacienți la psihiatru, unde primesc anticonvulsive gratuit. Pentru o diagnosticare mai precisă, bolnavii se pot adresa la Spitalul de Urgențe sau la Institutul de Neurologie din Chișinău. // *SOMATO-info, 25.06.2011*

A fost lansat un Ghid pentru procurori

Ghidul privind procedurile prietenoase copiilor la faza de urmărire penală, adresat procurorilor, a fost lansat la Chișinău. Publicația a fost elaborată de Institutul de Reforme Penale în cadrul Proiectului „Noi elemente de justiție pentru copii în sistemul de justiție al Republicii Moldova” și a fost editată cu sprijinul financiar al Oficiului UNICEF Moldova.

Ghidul are 120 de pagini și asigură procurorii cu instrumentele utile în procesarea cauzelor penale în care sunt implicați copiii. Publicația promovează o nouă abordare, axată pe copii și pe familie, având în prim-plan nevoile copiilor.

Ediția conține reglementări practice și teoretice ce vizează statutul special al minorului și principiile prietenoase de tratament al copiilor care ajung în contact cu sistemul de justiție și promovează măsurile alternative detenției în privința acestora.

„Ghidul privind procedurile prietenoase copiilor la faza de urmărire penală se adaugă la strategia Institutului de Reforme Penale de a promova reformarea justiției pentru copii din Republica Moldova”, a spus, citat de IPN, directorul IRP, Igor Dolea, coautor al ghidului.

În prezent, în penitenciarele din Moldova își ispășesc pedeapsa 59 de copii. // *SOMATO-info, 26.05.2011*

Ajutoare pentru copii

Autoritățile vor aloca 5,6 mln. de lei din Fondul Republican pentru acordarea ajutoarelor materiale unice familiilor defavorizate cu copii prin intermediul fondurilor locale de susținere socială a populației.

Potrivit Ministerului Muncii, Protecției Sociale și a Familiei, în mod obligatoriu, de ajutoare vor beneficia copiii din casele de copii de tip familial și serviciul de asistență parentală profesionistă.

Stabilirea beneficiarilor din randul copiilor orfani neinstituționalizați, copiilor invalizi, familiilor numeroase și monoparentale se va efectua prin intermediul comisiilor pentru evaluarea necesităților de acordare a ajutoarelor materiale pe lângă primăriile localităților.

De ajutoare se vor bucura mai bine de 26 mii de familii defavorizate cu copii. // *SOMATO-info, 25.05.2011*

